

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Poradenství v odborném vzdělávání

**Pedagogická evaluace jako nástroj zvyšování
kvality středoškolského vzdělávání**

Bakalářská práce

Autor: **Štěpánka Zakouřilová**

Vedoucí práce: **Ing. Lukáš Herout, Ph.D.**

2019

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Pedagogická evaluace jako nástroj zvyšování kvality středoškolského vzdělávání vypracovala samostatně a citovala jsem všechny zdroje, které jsem v práci použila a které jsem uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zněním podle zákona č 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V dne

.....

(podpis autora práce)

Poděkování

Děkuji Ing. Lukáši Heroutovi, Ph.D., za vysoce odborné rady při vedení práce. Za umožnění výzkumného šetření bych chtěla poděkovat paní ředitelce Ing. Evě Antošové a celému pedagogickému sboru na Obchodní akademii, Hotelové škole a Střední odborné škole v Turnově. Také bych tímto ráda vyjádřila své díky žákům za spolupráci a vyplnění dotazníkového šetření.

Velké dík patří také mému příteli, rodině a všem blízkým za podporu, které si velice cením.

Pedagogická evaluace jako nástroj zvyšování kvality středoškolského vzdělávání

Abstrakt

Bakalářská práce zkoumá současnou situaci pedagogické evaluace na střední odborné škole. Práce se zabývá tématem využívání evaluačních nástrojů používaných ve středoškolském vzdělávání. V praktické části práce je vytvořen návrh kurzu Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), jehož hlavním cílem je seznámit pedagogy s možnostmi využívání evaluačních nástrojů ve vyučování. Závěrečná část přináší shrnutí výsledků celé studie.

Klíčová slova: Středoškolské vzdělávání; evaluace; autoevaluace; vzdělávací program; DVPP

Pedagogical Evaluation as a Tool to Improve the Quality of Secondary Education

Abstract

The bachelor thesis is examined the current situation of educational evaluation at a secondary vocational school. The thesis is focused on the using of evaluation tools used in secondary education. In the practical part of the thesis is made a draft of the course of Further education for pedagogical stuffs, whose main aim is to introduce to teachers to the possibilities of using evaluation tools in teaching. The final section summarizes the results of the study.

Keywords: Secondary education; evaluation; self-evaluation; educational program; Further education for pedagogical staff

Obsah

Úvod.....	9
Cíl a metodika bakalářské práce	11
1 Evaluace	12
1.1 Základní pojmy evaluace.....	12
1.2 Historie evaluace	13
1.3 Cíle evaluace ve vzdělávání.....	13
1.4 Načasování evaluace.....	14
1.5 Modely evaluace.....	15
1.5.1 Kirkpatrickův model	15
1.5.2 Model CIPP.....	16
1.5.3 Kaufmanův model.....	16
2 Pedagogická evaluace	17
2.1 Evaluace pedagogů	17
2.2 Charakteristika klíčových prvků kvality pedagoga	18
2.2.1 Zásady přechodu pedagogů k sebehodnocení	18
2.3 Autoevaluace pedagogů	19
2.3.1 Sebereflexe pedagoga	19
2.4 Metody pedagogické evaluace	20
2.5 Pojetí pedagogické evaluace.....	22
3 Dotazníkové šetření	24
3.1 Elektronický dotazník.....	24
3.1.1 Tvorba elektronického dotazníku	24

3.1.2	Časový průběh elektronického dotazování	24
3.1.3	Vyhodnocení odpovědí z elektronického dotazníku	25
3.2	Vyhodnocení elektronického dotazníku	29
4	Návrh DVPP – Pedagogická evaluace a její využití ve výuce.....	30
4.1	Cíl kurzu.....	30
4.2	Cílová skupina	31
4.3	Profil absolventa	31
4.4	Základní informace o kurzu.....	32
4.4.1	Časová dotace	32
4.4.2	Kapacita.....	32
4.4.3	Místo konání	32
4.4.4	Kritéria úspěšného absolvování kurzu	32
4.4.5	Propagace kurzu	32
4.5	Lektor kurzu	32
4.6	Program	33
4.6.1	Tematický plán	33
4.7	Metody.....	34
4.7.1	Popis aktivit.....	34
4.7.2	Harmonogram.....	38
4.8	Závěr kurzu.....	38
4.8.1	Evaluace	39
	Závěr	40
	Použitá literatura	41
	Seznam tabulek.....	44

Přílohy	45
Příloha 1 – Kvantitativní dotazník	45
Příloha 2 – Evaluační dotazník	48

Úvod

Tématem bakalářské práce je pedagogická evaluace jako nástroj zvyšování kvality středoškolského vzdělávání. Práce se podrobněji věnuje využívání evaluace pedagogů ve vzdělávacím procesu na Obchodní akademii, Hotelové škole a Střední odborné škole (dále jen OHŠ) v Turnově.

Evaluace je poměrně široké téma s řadou specifík – některá z nich jsou v této práci blíže popsána. Práce přináší vysvětlení základních pojmů jako například sebehodnocení, autoevaluace, monitorování a revize. Vzhledem k celkové šíři problematiky pedagogické evaluace se práce věnuje především evaluaci pedagogů. V práci jsou nastíněny její základní rozdělení, možnosti využívání evaluace ve vzdělávacím procesu a rozdělení její metodiky. Dále se práce věnuje autoevaluaci a sebereflexi. Hlavním bodem zájmu práce však zůstává pedagogická evaluace a její přínos pro středoškolské vzdělávání.

V úvodní části se práce zabývá základními pojmy a koncepcemi v oblasti evaluace, které mají vztah ke zvyšování kvalit středoškolského vzdělání. Okrajově se první kapitola věnuje také historii, cílům evaluace ve vzdělávání a časovým fázím, ve kterých evaluace probíhá. Dále jsou v kapitole stručně popsány modely evaluace, mezi něž se řadí model CIPP, Kaufmanův model a Kirkpatrickův čtyřfázový model, který patří k jedné z nevíce využívaných modelů v evaluaci.

Druhá kapitola práce přináší vhled do problematiky pedagogické evaluace. V kapitole jsou podrobněji rozepsána témata přechod pedagoga k sebehodnocení, autoevaluace a do ní spadající sebereflexe. Práce blíže definuje metody pedagogické evaluace, které lze ve vzdělávacím procesu využít.

V další kapitole je podrobně rozebrán elektronický kvantitativní dotazník, který byl proveden na odborné škole a na jehož otázky odpovídali žáci OHŠ. Výsledky dotazníků byly následně použity jako podklad pro tvorbu Dalšího vzdělávacího programu pro pedagogy (dále jen DVPP).

Kurz DVPP vychází primárně ze získaných výsledků a potřeb žáků OHŠ. Jedná se o šestnáctihodinový vzdělávací kurz pro pedagogy OHŠ a případné pedagogické pracovníky, kteří by měli zájem o rozšíření svých profesních dovedností.

Důvodem výběru tématu pedagogické evaluace a jejího využití byla především zvyšující se tendence pedagogů rozvíjet své profesní znalosti, a to i z důvodů poklesu zájmu žáků o studium. V dnešní společnosti, kdy jsou prakticky všechny informace dostupné na internetu, nemají žáci takovou potřebu dávat ve školách pozor a při klasickém výkladu učiva se začínají takzvaně nudit. Proto se práce podrobněji zabývá názory žáků na OHŠ, kteří se pomocí elektronického dotazníku mohli vyjádřit k jejich potřebám a poznatkům k zvýšení kvality vyučovaných předmětů.

Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je zanalyzovat evaluační nástroje používané ve středoškolském vzdělávání. Zjistit, zda pedagogové využívají pedagogickou evaluaci při vyučování. Pomocí kvantitativního výzkumu nastínit současný stav vyučovacích hodin na střední odborné škole. Následně získané poznatky z kvantitativního výzkumu vyhodnotit a dle výsledků navrhnout vzdělávací kurz pro pedagogy, který vychází z potřeb získaných během dotazníkového šetření.

První polovina práce je zaměřena na problematiku vzdělávání a evaluaci vzdělávacích procesů jak v obecné rovině, tak s přihlédnutím ke specifiku středoškolského prostředí. To je provedeno zejména s využitím analyticko-syntetických a induktivně-deduktivních metod nad dostupnými primárními a sekundárními prameny.

V druhé části se práce věnuje kvantitativnímu výzkumu, který proběhl na OHŠ v Turnově a který si kladl za cíl stanovit současný stav pedagogické evaluace a jejího využití ve výuce. Kvantitativní výzkum proběhl formou elektronického dotazníku. V práci jsou podrobně popsány a zhodnoceny výsledky. Na základě výsledků je navržen vzdělávací program splňující požadavky DVPP zaměřený Pedagogickou evaluaci a její využití ve výuce.

1 Evaluace

Jak uvádí ve své knize Bennet (2003), „*evaluace je proces systematického shromažďování a analýzy informací podle určitých kritérií za účelem dalšího rozhodování.*“

Termín evaluace je v současné společnosti často používaným termínem. Pojem je dosud nejvíce využíván v pedagogické praxi. Nicméně využití evaluace se v posledních letech přejímá i do ostatních oborů mimo pedagogické procesy. (Nezvalová, 2006)

Evaluace je pro společnost velice přirozený jev. Hodnocení a diskutování nad možnými výsledky se vyskytuje v populaci od samého začátku lidstva. Evaluaci lidé provádějí nevědomky každý den, kdy zcela přirozeně hodnotí a analyzují běžné denní situace, na které podle výsledku hodnocení reagují. (Kloosterman, Giebel, Šenyuva, 2014, s. 7)

Podle Jarvise, Holforfa a Griffina (2003, s. 157) je pro evaluaci prvotně stěžejní správné položení zkoumaných otázek, kdy nejde jen o způsob, kterým se člověk učí, avšak hlavním cílem je zjistit, zda se v průběhu vzdělávacího procesu vzdělávaný něco naučil a zda si poznatky, které si z výuky odnesl, umí náležitě využít v praxi.

1.1 Základní pojmy evaluace

- 1) Evaluace – má komplexní význam. Jedná se o analýzu nejrůznějších situací. Celkově obsahuje teorii, metodologii a praxi veškerého hodnocení nejrůznějších vzdělávacích jevů. Význam je nadřazený pojmům jako autoevaluace, self-evaluace apod.
- 2) Hodnocení – asi nejznámější způsob hodnocení ve vzdělávacím procesu, využívá v konkrétních případech. Například hodnocení žáků.
- 3) Sebehodnocení – je neplánované, nejsou určeny konkrétní cíle, které se zkoumají. Provádí se bez jakékoliv přípravy. Sebehodnocení využívá každý člověk v každodenní praxi. (Průcha, 1996)
- 4) Autoevaluace – poskytuje především zpětnou vazbu o výši úrovně dosažených cílů vzhledem k těm původně zadaným. V české pedagogice se pojmy sebe-evaluace a autoevaluace často zaměňují, ovšem termíny nelze použít jako synonyma.

- 5) Monitorování – je sběr dat a následné interpretování informací. Monitorování je prováděno z důvodu získat specifické informace. Kdy je předem uveden důvod jeho použití. Při monitorování se nejvíce využívá technika videonahrávek, kdy často evaluátor není součástí procesu výuky, ale pouze shlédne záznam z proběhlé výuky, z videozáznamu pak vyhodnotí výsledky.
- 6) Revize – vychází ze self-evaluace, kdy se ze získaných výsledků staví strategické plánování. Tato metoda nachází své uplatnění ve větších podnicích, kdy díky získaným výsledkům mohou manažeři stavět své další postupy ve svých organizacích potažmo firmách. (Švec, 2000)

1.2 Historie evaluace

Podle Nezvalové (2006) je v češtině pojem evaluace celkem novinkou. Termín evaluace pochází z latinského slovesa *valere*, jenž by se dal přeložit jako: být silný, mít platnost či závažnost. Postupným časem se výraz z latiny převzal do angličtiny, jako termín *evaluation*, kdy v překladu znamená obecné určení hodnoty nebo ocenění. Z angličtiny se poté přejal do češtiny ve velice obdobné podobě *evaluace*.

Způsob evaluace a hodnocení prošlo během staletí mnohými vývojovými stupni a od počátků školní docházky se velice proměnilo. Původní fyzické tresty za špatné chování byly později nahrazeny známkami, poznámkami a důtkami. (Zormanová, 2014, s. 209). V období 20. a 30. let 19. století nastaly asi největší změny v pedagogické evaluaci, především díky souvislosti s tehdejším rozkvětem pedagogické vědy a reformou pedagogického hnutí. (Průcha, 2006, str. 13)

1.3 Cíle evaluace ve vzdělávání

„Cíle ve vyučování mají různé úrovně obtížnosti a sledují kvality žáka v různých oblastech jeho rozvoje, proto i hodnocení musí být realizováno podle povahy těchto cílů.“ (Kolář a Šikulová, 2005, s. 36)

Jak uvádí Ježková (2009, s. 13) důležitá je spojnice mezi dosažením cílů výuky ve vzdělání s evaluací dosažených výsledků. Správně formulované cíle mohou pomoci při sestavování

edukačních programů jak managementu školy, tak pedagogům. Hlavním cílem pedagogů je, s oporou rámcových vzdělávacích programů, žáky dostatečně připravit pro studium v dalším vzdělávacím stupni, anebo připravit žáky na výkon v budoucím povolání. Proto je hlavním posláním evaluace ve vzdělání zjištění, jestli dochází k naplnění těchto cílů.

1.4 Načasování evaluace

Evaluace je nepřetržitý proces. Proto je důležité stanovení časové fáze, ve které bude evaluace prováděna. Existují čtyři možné fáze, kdy evaluace je možné získávat výsledky, každá fáze přináší jiné informace.

- Před začátkem či ihned po zahájení – tzv. prescreening, je mapování současné situace účastníků. Zjišťují se jejich vědomosti, zkušenosti a vztahy k danému tématu, které si účastníci přináší. Tato fáze nastává ještě před samotným zahájením kurzu. Díky výsledkům z prescreeningu je stanoven obsah učiva. Jako žádoucí se jeví si před samotným zahájením akce, stanovit si očekávání a motivaci účastníků k vzdělávání.
- V průběhu vzdělávací aktivity – tzv. formativní, jedná se o průběžnou evaluaci, která slouží k zjišťování dosahování dílčích cílů účastníků a také k identifikaci případných problémů. Za pomoci průběžné evaluace přichází kontrola, zda nedošlo ke změně vstupní míry motivace účastníků. Nezbytná je především u dlouhodobějších procesů. (Dvořáková, 2011)
- Na konci vzdělávací aktivity – sumativní, jenž probíhá bezprostředně po skončení akce či v samotném závěru probíhá posouzení úrovně dosažených dovedností, znalostí a očekávání účastníků vzhledem ke stanoveným cílům. Jedná se o sumarizační přehled, zda a do jaké míry, byla naplněna očekávání účastníků vzdělávací akce.
- Po skončení vzdělávací aktivity – poslední fází evaluace je průzkum, který přichází až po uplynutí delšího časového úseku, kdy se zkoumá míra úspěšnosti. Zda účastníci dokáží využít dosažené znalosti v praxi a zda je umí zařadit do běžného života. (Brázdová, 2008, s. 12, 19)

1.5 Modely evaluace

Evaluace má mnoho modelů, kterými lze evaluaci provádět. Asi nejnámějším modelem, kterým se také práce podrobněji zabývá je model Donalda Kirkpatricka. Tento model částečně vychází z jednotlivých časových fází evaluace, které byly zmíněny v předcházející kapitole. Kirkpatrick se oproti časovým fázím nezabývá časem, kdy je evaluace prováděna, ale zkoumá spíše informace, které jsou v dané situaci zjistitelné. Asi největší rozdíl nastává v první úrovni. Z časových fází se první zabývá výzkum před samotným zahájením vzdělávacího procesu. Oproti tomu Kirkpatrick v první úrovni svého modelu zkoumá prvotní reakci účastníků na vzdělávací akci. (Tenkl, 2014)

1.5.1 Kirkpatrickův model

Jedná se o komplexně strukturovaný model, který zkoumá míru spokojenosti, jak účastníků evaluačního procesu, tak i fungování celé zkoumané organizace. Kirkpatrickův model jsou čtyři na sebe navazující úrovně evaluace, z nichž každá úroveň je částečně ovlivněna tou předchozí. V modelu Kirkpatrick přesně stanovuje první úroveň, kterou musí evaluace probíhat vždy. Další tři úrovně jsou závislé na dostupných finančních prostředcích a na čase, který je možné výzkumu věnovat. (Kirkpatrick, Kirkpatrick, 2016).

1.5.1.1 Čtyři úrovně Kirkpatrickova modelu

- **Reakce** – jako první informace, které se zkoumají, jsou prvotní reakce účastníků vzdělávacích akcí. Úroveň se nezabývá, jestli byly naplněny vzdělávací cíle, ale zda byli účastníci spokojeni s lektory, prostorem či tématem atd. (Kirkpatrick, Kirkpatrick, 2016).
- **Poznání** – druhá úroveň se oproti první zaměřuje na to, jaký mělo školení vliv na schopnosti, znalosti a postoje jedinců. Zda se účastníci na vzdělávací akci naučili a dozvěděli něco nového. Ve druhé fázi se zkoumá, zda vzdělávací akce ovlivnila účastníkovi postoje či názory na zkoumanou problematiku.
- **Chování** – třetí úroveň probíhá s delším časovým odstupem od vzdělávací akce, kdy je autorem doporučen minimálně měsíc. Hlavním úkolem v této úrovni, je

pozorování změn chování účastníka. Zkoumá se, jak umí účastníci využít nabyté znalosti ze vzdělávací akce v praxi. (Tenkl, 2014, s. 35).

- Výsledky – poslední úrovní modelu se snaží získat odpověď, zda měl vzdělávací proces pozitivní vliv na fungování organizace z ekonomického. Nezabývá se účastníky, ale naopak zkoumá dopad na celou organizaci. Jestli účastníci dokáží za pomoci nově nabitých zkušeností přinést nějaký nový zisk do firmy. (Kirkpatrick, Kirkpatrick, 2016).

1.5.2 Model CIPP

Neboli Stufflebeamův model, vznikl v reakci na prostředí a je zaměřen především na evaluaci časově i obsahově náročnějších programů. Nejčastěji se využívají na akademických půdách, zaměstnávají mnoho lidí a jsou kryty rozsáhlými rozpočty.

1.5.3 Kaufmanův model

Pětiúrovňový model se víceméně ztotožňuje s modelem Kirkpatrickovým, což bývá častou kritikou Kaufmanova modelu. Markantně se od Kirkpatricka odlišuje pouze poslední úroveň. Úroveň nazvaná jako „Societal contribution“ má za cíl analyzování výsledků vzdělávacího procesu na větší skupinu žáků, které případná změna nejvíce zasáhne. (Tenkl, 2014).

2 Pedagogická evaluace

Pedagogická evaluace probíhá průběžně během celého vzdělávacího procesu. Jedná se o systematický sběr dat z více dostupných zdrojů, které jsou následně analyzovány a uspořádány podle předem stanovených kritérií. Při pedagogické evaluaci je důraz kladen na dodržování edukačních cílů. V závěru procesu jsou získané výsledky vyhodnocovány a následně jsou stanoveny doporučení plynoucí z dosažených výsledků. (Kloosterman, Giebel, Šenyuva, 2014, s. 13)

Obliba pedagogické evaluace v posledních letech příkře stoupá a nachází své podporovatele jak ze strany managementu školy, tak i z pohledu pedagogů samotných. V době, kdy většina informací je volně dostupná z internetu a škola není prvotní zdroj vědomostí, jako tomu bylo ještě v minulém století, se začíná klást důraz na podávání učiva záživnějšími metodami. I proto je evaluace, jako zpětná vazba, rozhodujícím faktorem vedoucím ke změně průběhu výuky. Sami žáci mnohdy uvádí, že výklad učiva je pro ně nezáživný, a tudíž jejich pozornost k probírané látce v hodinách rapidně klesá. Pedagogové jsou tak pod nátlakem rozvíjet své dosavadní metody výuky a rozšiřovat si obzory v nových trendech a způsobech výuky. (Straková, 2010, s. 103-118)

2.1 Evaluace pedagogů

Hlavní funkcí evaluace pedagogů je zvyšování profesní úrovně pedagogického personálu školy. Kdy jde především o dosahování lepších výsledků vzhledem k předem stanoveným vzdělávacím cílům a programům, dále jde o důležitý nástroj při zlepšování kvality funkcí školy a také jde o důležitý rozvoj samotných pedagogů. Smysl ve využití pedagogické evaluace je v poskytování zvyšování kvality ve všech oblastech vzdělávacího.

Ovšem hlavním posláním evaluace není jen zjišťování nedostatků a případných chyb při výuce, ba naopak hlavní výhodou provádění evaluace je ocenění a odhalení pozitivních vlastností pedagogů. Tuto funkci evaluace může využít především vedení školy. Za pomoci evaluace získávají učitelé podněty vedoucí k dalšímu profesnímu rozvoji. (Trunda, 2009, s. 5)

2.2 Charakteristika klíčových prvků kvality pedagoga

Mezi klíčové prvky kvality pedagoga patří jeho vědomosti, které nabíli během jejich studia. Jedná se o vědomosti z oblasti kurikulární, pedagogicko-psychologické a oborově didaktické. Pro pedagoga je také důležité mít všeobecný rozhled, aby dokázali reagovat na případné dotazy žáků, které se nemusí týkat pouze probíraného předmětu. Ke klíčovým prvkům se dále započítává metodika, pedagogické i didaktické dovednosti, pedagogovi postoje a jejich vlastnosti. (Tomková, 2012)

2.2.1 Zásady přechodu pedagogů k sebehodnocení

Z pedagogicko-psychologického hlediska vystupují do popředí tři po sobě jdoucí zásady, bez kterých by pedagogická evaluace mohla být pedagogem přijata. Jde o důležité prvky umožňující pedagogovi přijmout sebehodnocení. (Helus, 1990)

- Zásada vnitřního přijetí hodnocení – pedagog musí nejprve hodnocení sám vnitřně přijmout. Pokud jej nepřijme, nemůže dále působit na rozvoj jeho osobnosti. V případě, že pedagog nemá aktivní přístup o další profesní rozvoj, nelze dosáhnout k získání patřičných cílů.
- Zásada přeměny hodnocení v sebehodnocení – tato fáze nastává, pokud je hodnocení vnitřně přijato. Nelze se však spolehnout jen na ztotožnění se s hodnocením. Musí dojít k samostatnému hodnocení pedagoga, kdy plně přebírá zodpovědnost za svou práci a za své výsledky.
- Zásada hodnocení, jako přirozené součásti celého vzdělávacího procesu – pokud jsou první dvě zásady přijaty, je možné přejít do poslední fáze, kdy si pedagog musí nejprve ujasnit, co se od něho profesně očekává. Jde o fázi převedení sebehodnotících cílů do pedagogových znalostí, dovedností a myšlenkových operací.

2.3 Autoevaluace pedagogů

Autoevaluace pedagogů ve vzdělávacím procesu by neměla být prováděna pouze za samoučelným procesem. Autoevaluace ovšem neposkytuje řešení pro zlepšování kvality. Je nástrojem, který poskytne výsledky a zjištění, dané situace. Poté je už jen na pedagozích, jak se získanými výsledky naloží a zda jim pomohou ke zvyšování kvality edukačního procesu. (Ďatková, 2009, s. 16–17)

Díky autoevaluaci mají pedagogové zpětnou vazbu na svoji práci. Mohou sami posoudit, zda úroveň jejich práce dodržuje stanovené kvality, díky získaným informacím vědí pedagogové, co je nutné k tomu, aby došlo ke zlepšení její kvality. (Ďatková, 2009, s. 16–17)

2.3.1 Sebereflexe pedagoga

Součástí autoevaluace je také sebereflexe, což je proces, jenž pedagog není schopen využívat náhle ze dne na den, avšak je nutno se jí naučit. Učitel odpovídá na otázky, které klade sám sobě, ovšem nejdůležitější je umět takové otázky zformulovat.

Sebereflexe je velmi důležitá pro práci pedagoga, neboť probíhá v mysli pedagoga. Sebereflexi nemůžeme objektivně ohodnotit, proto je práce s ní velice náročná. Sami pedagogové mají často pocit, že jejich práce není dostatečně ohodnocena, i přesto že dělají mnoho věcí správně. Nástroj sebereflexe má být pedagogům k užitku především pro vlastní potřeby, k tomu, aby si sami uvědomovali své silné a slabé stránky a dokázal si určit směr svého dalšího rozvoje.

V současnosti na sebereflexi klade důraz i management školy, který si klade za úkol spokojenost nejen studentů a jejich rodičů, ale i samotných pedagogů. I přesto, že se práce pedagogických pracovníků hodnotí velmi obtížně, chce management školy znát od pedagogických pracovníků zpětnou vazbu v tom, co se nepovedlo a kde se dílčí cíle ve výuce rozcházejí s hlavním cílem vzdělávacího procesu a co naopak považují za úspěch a proč. (Hudcová, 2016).

Podle Hubkové a Petláka (2004, s. 50), je sebereflexe spojena se sebeaktualizací, kdy pedagog pohotově vnímá nejen sebe sama, ale i aktuální okolní dění. Výsledky, které

pedagogové získají, jsou impulzem, aby nestrnuli, ale naopak aby své nedostatky zdokonalili a poučili se z nich do budoucna. Sebeaktualizace je tudíž slouží k rozšiřování vlastních obzorů, znalostí a dovedností. Pokud zná pedagog svou hodnotu, aby vzdělavatele, je mnohem snadnější vidět prostor pro zdokonalování a dokáže tak lépe nedostatky, ale především své přednost.

Pedagog by měl provádět sebereflexi, která mu umožní vyhnout se opakování vlastních chyb. Protože díky znalosti svých zkušeností a prožitků, může na obdobné situace zareagovat lépe. Při dalším pedagogickém působení a rozhodování si snadněji uvědomí, co dělá dobře a co by měl využívat i nadále. (Obst, 2006, s. 175)

2.4 Metody pedagogické evaluace

Jak uvádí Ďatková (2009, s. 23) způsobů, jimiž je zjistitelný smysl a přínos práce pedagoga se žáky, je mnoho. Každý pedagog má z velké části svoji vlastní metodu či formu výuky, kterou využívá při svých hodinách, a kterou si tak ověřuje své působení na studenty. Do využívaných metod se řadí především dotazníky žákům, rozhovor se žáky, deníky žákovské i pedagogické, spolupráce s kolegy i s rodiči žáků a studentů.

2.4.1.1 Intrapersonální metody

- Průzkumy a dotazníky – slouží ke sběru kvantitativních a kvalitativních dat. Dotazníkový sběr je nejpoužívanější metodou při získávání většího počtu dat evaluace. Je také nejpoužívanější metodou při kvantitativním sběru dat. Svou oblíbenost si získala díky své relativní jednoduchosti a rychlosti sběru dat od většího počtu respondentů.
- Dopisy sobě samému – jedna z nejpoužívanějších metod co se týče osobní evaluace. Jedná se o velmi osobní formu, kdy sám evaluátor provádí autoevaluaci. Pedagog píše dopis svému budoucímu já. V dopise uvede konkrétní situaci spolu s pocity, které právě prožívá. Následně si určí, za jak dlouho dopis otevře. Po

uplynutí doby si dopis opět přečte a zjistí, jak se jeho pocity či schopnosti změnili. (Kloosterman, Giebel a Šenyuva, c2014, s. 57–60)

- Deník pedagoga – je intimní zpověď pedagoga. Pedagog si zapisuje údaje, poznámky, zkušenosti z či myšlenky z vyučovacích hodin čili jakási vlastní, psaná analýza práce. Deník pedagoga je jakousi sebereflexí prožitých zkušeností, které mohou v budoucnu pomoci řešit obdobné situace. Jedná se o dlouhodobý sběr dat. Který pedagogovi může pomoci řešit vzniklé situace za pomoci předchozích zkušeností. Neboť lidská paměť má svá omezení (Panýrková, 2007, s. 24)

2.4.1.2 Interpersonální metody

- Rozhovory – se dělí na hloubkové a strukturované rozhovory. Kdy je hlavní rozdíl ve volnosti respondenta a tazatele. V obou případech je nanejvýš důležité nechat respondenta odpovídat bez vnějšího tlaku tazatele.
 - Strukturované rozhovory – jsou z pohledu flexibility více svázané, neboť se rozhovor plně drží předem daných otázek.
 - Hloubkové rozhovory – jsou naopak velice flexibilní, kdy není předem daný dotazník. U tohoto typu je stanoven pouze seznam důležitých témat, která tazatel musí probrat s každým respondentem.
- Deník studenta – metoda, která je již trochu složitější a časově náročnější. Při této metodě pedagog požádá studenty, aby si vedli deník a zapisovali si během edukačního procesu poznámky a dodatky. Při vyhodnocování této metody je žádoucí, aby hodnotitel byla nezúčastněná osoba, neboť se může jednat o citlivé informace. (Kloosterman, Giebel, Šenyuva, 2014, s. 61–62)
- Mikroteaching – je modernější metoda autoevaluace, kdy za pomoci videokamery je pořízená nahrávka zachycující činnost učitele ve výuce. Po výuce pak pedagog nahrané video shlédne. Díky video nahrávce může provést rozbor a stanovit si tak reálný obraz svého výkladu. (Ďatková, 2009, s. 29)

- Diskuze – se využívá k výměně nápadů, hledání kompromisů. Výhodou diskuze je celkem rychlého vzorku názorů od většího počtu účastníků. (Bělecký, 2006)
- Brainstorming – neboli okamžitá myšlenka, která je dnes běžně používanou metodou při řešení konkrétních problémů, a to nejen při autoevaluaci, ale i ve všech vyučovacích procesech i mimo ně.
- Pozorování – je přirozená činnost, kdy věnujeme svou pozornost určité problematice. Kdy za použití analýzy, syntézy, dedukce, intuice srovnání určujeme výsledek pozorování. (Panýrková, 2007, s. 26, 30)
 - Hospitace – patří do evaluační metody pozorování. Jedná se o proces, který je specifický a cílevědomí. Při hospitaci je předem stanovený cíl a pozornost je soustavně věnována předem daným zkoumaným jevům. Mezi jevy, které podléhají průzkumu, patří například zkoumání vzájemných vztahů mezi pedagogy, žáky a management školy. Dále zkoumá, zda jsou naplňovány vzdělávací cíle a Rámcové vzdělávací programy. (Bělecký, 2006)

2.5 Pojetí pedagogické evaluace

Podle Dvořákové (2011) dělíme různá pojetí evaluace:

- Kdo evaluaci provádí:
 - Externí (vnější) – externí firma, školní inspekce atd.
 - Interní (vnitřní) – vlastní zdroje (management školy, pedagogové)
- Za jakým záměrem:
 - Formativní – jedná se průběžné diagnostikování výsledků, jde o zvyšování kvality současného stavu
 - Sumativní – záměrem je prokazovat stávající kvalitu na základě získaného množství informací
- Dle etapy, kdy evaluace probíhá:

- Vstupní – s jakými znalostmi vcházíme do vzdělávacího procesu
- Výstupní – s jakými znalostmi opouštím vzdělávací proces
- Interpretace výsledků:
 - Normativní – srovnáváme výsledky více účastníků
 - Kteriální – výsledek je vyhodnocen na předem daných kritériích
- Na jaké úrovni – globální úroveň, národní úroveň, meziúroveň-škola, mikroúroveň-třída či žák

3 Dotazníkové šetření

Tato část práce je zaměřena na analýzu současného stavu využívání evaluačních nástrojů a způsob jejich využívání ve vzdělávacím procesu. Kapitola přináší poznatky získané z výsledků elektronického dotazníku, zkoumající názory žáků OHŠ. Dle výsledků zjištěných z elektronického dotazníku je v následující kapitole navrhnout vzdělávací kurz Pedagogická evaluace a její využití ve výuce.

3.1 Elektronický dotazník

Elektronický dotazník (Příloha 1) měl za cíl zmapovat názory studentů na možnost způsoby a metody výuky na OHŠ. Dále pak analyzoval názory studentů na zkvalitnění práce a možnosti poskytovat zpětnou vazbu pedagogům. Dotazník byl zaměřen na studenty střední odborné školy v Turnově a obsahoval dohromady 20 uzavřených i polo-uzavřených otázek. První část dotazníku byla věnována základním otázkám o respondentovi. Otázky se týkaly věku, pohlaví, ročníku studia a oboru, který respondent studuje.

3.1.1 Tvorba elektronického dotazníku

Kvantitativní elektronický dotazník byl vytvořen za pomoci webového nástroje Google Docs – Formuláře, jenž je dostupný na webových stránkách https://www.google.com/intl/cs_CZ/forms/about/. Díky tomuto intuitivnímu nástroji byla tvorba dotazníku velmi rychlá a přehledná.

3.1.2 Časový průběh elektronického dotazování

Finální verze dotazníku byl spuštěn 1. března 2019 a byl ukončen 25. března 2019. Zveřejnění tohoto dotazníku bylo provedeno pomocí školního e-mailu studentů OHŠ a také pomocí sociálních sítí.

3.1.3 Vyhodnocení odpovědí z elektronického dotazníku

Elektronický dotazník zodpovědělo 107 žáků z Obchodní akademie, Hotelové školy a Střední odborné školy v Turnově. Především se jednalo o studenty Obchodní akademie, (42,7 %), dále žáky Cestovního ruchu (28,2 %), Hotelové školy (24,4 %) a zbytek respondentů (4,7 %) bylo z dalších oborů, které také spadají pod OHŠ, ale jsou situováni v jiné budově.

První část dotazníku byla věnována základním otázkám o respondentovi. Otázky se týkaly věku, pohlaví, ročníku studia a oboru, který respondent studuje. Největší procento respondentů bylo v rozmezí věku 15–17 let (52,7 %), dále žáci ve věku 18–20 let (41,8 %) a nejmenší zastoupení bylo žáků starších 21 let (5,5 %). Celkově na dotazník odpovědělo více žáků 64,7 % než žáků 35,3 %. Poslední otázka prvního oddílu se týkala povědomosti studentů o pojmu Evaluace. Z dotazníku vyšlo, že je pouze 15 žáků (5,7 %) termín znají a vědí, jaké je jeho využití. Nejvyšší procento uvedlo, že o termínu evaluace ve vzdělávání dříve neslyšeli.

Druhá série otázek měla za úkol zjistit, současný stav probíhajících hodin na OHŠ a žákům umožňovala se vyjádřit k výuce. Hlavní otázka zde zkoumá, jak probíhají vyučovací hodiny, zda jsou žáci spokojeni s výukou či zda mohou dát zpětnou vazbu učitelům.

- **Jak probíhají vyučovací hodiny?**

1. Otázka: Učitelé vykládají látku tak, že udrží můj zájem?

První výzkumná otázka si kladla za cíl, zjistit do jaké míry umí učitelé na OHŠ zaujmout žáky ve svých hodinách. Z celkového počtu respondentů odpovědělo ze 63,9 % žáků, učitele umí zaujmout žáky ve výuce.

2. Učitelé motivují všechny žáky, aby se aktivně zapojovali – ne pouze ty, kteří se přihlásí:

Ve druhé výzkumné otázce nadpoloviční většina 84,1 % žáků uvádí, že učitelé zapojují většinu žáků, kteří jsou ve třídě a druhá část žáků, pouhých 25,9 % naopak tvrdí, že jsou zapojováni pouze studenti, kteří se do výuky chtějí zapojit z vlastní iniciativy. Tato otázka

zkoumá, zda mají učitelé povědomí o aktivizačních metodách ve výuce, kterými mohou udržovat pozornost žáků a oživit tím výuku.

3. Otázka: Učitelé uvádějí příklady z praxe?

TABULKA 1 - VÝSLEDKY 3. OTÁZKY

Odpověď	Počet	Procenta
Ano	39	36,4 %
Spíše ano	53	49,5 %
Spíše ne	15	14,0 %
Ne	0	0,0 %

Následující otázka zkoumá, zda učitelé propojují do teorie i praktické využití. Výzkum byl prováděn na střední odborné škole, proto je žádoucí, aby se teorie s praxí propojovala. Z dotazníku plyne, že v 85,9 % případů, učitelé skutečně příklady z praxe uvádějí. Sami respondenti si této skutečnosti cení, neboť v níže položené výzkumné otázce, čeho si na škole nejvíce cení, je zmiňované propojení teorie s praxí uvedené ve velké míře.

4. Otázka: Učitelé se dostatečně věnují opakování a 7. otázka: Učitelé se dostatečně věnují opakování a Výuka je systematická: (kontrola domácích úkolů, návaznost hodin).

Měly za cíl zjistit, zda učitelé vedou hodiny systematicky a věnují čas k opalování látky. U obou otázek převládal názor žáků, že učitelé vzájemně propojují jednotlivé hodiny, čímž je návaznost výuky dostatečná. Pokud učitelé plánují své hodiny systematicky a ve výkladu je látka podávána v návaznosti na sebe, žáci se pak mohou lépe orientovat v širším konceptu, díky procvičování pak prohlubují žáci své znalosti a mohou je následně využít v budoucí praxi.

5. Otázka: Když se učitel na něco zeptá, dá třídě pár vteřin na rozmyšlení odpovědi?

89,7 % všech respondentů uvádí, že učitelé dávají studentům prostor pro zamyšlení se nad zodpověděnou otázkou. Díky informaci vycházející z otázky, lze usoudit, že učitelé umí pracovat s pauzou po položení otázky, kdy žáci potřebují časovou prodlevu k pochopení a zformulování odpovědi na otázku.

6. Otázka: Během výuky se učíme různými způsoby (výklad učitele, diskuze ve třídě, práce ve skupinách,)?

TABULKA 2 - VÝSLEDKY 6. OTÁZKY

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano	20	18,7 %
Spíše ano	27	25,2 %
Spíše ne	35	32,8 %
Ne	25	23,3 %

Výzkum zjistil, že žáci jsou v nadpoloviční většině (56,1 %) spokojeni s formami a metodami výuky. Nicméně velké procento žáků (43,9 %) by uvítalo změny v současném způsobu výuky. Tyto odpovědi žáků potvrzují, že pedagogové na hodinách používají tradiční metody výuky a bylo by tedy dobré zaměřit se na rozšíření povědomí o nových metodách výuky.

8. Hodiny obsahují dostatek konverzace mezi studenty a učitelem?

Cílem výzkumné otázky bylo zjistit, jestli v hodinách probíhají diskuze mezi žáky a pedagogy. Diskuze je jednou z metod, kterou se dají hodiny oživit. V dotazníku bylo zjištěno, že nadpoloviční většina učitelů do svých hodin diskuzi nezapojuje.

9. Hodiny jsou vhodně doplněny aktivitou?

69,8 % respondentů uvedlo, že učitelé dostatečně nezapojují aktivity do výuky. Jak žáci uvádějí níže, v rozepisovacích otázkách, je nejčastější podoba v hodinách na OHŠ, výklad učitele s občasným použitím učebnice. Bylo by proto žádoucí informovat pedagogy o možnostech využití aktivizačních metod ve výuce.

10. Máte možnost dát zpětnou vazbu učitelům?

TABULKA 3 - VÝSLEDKY 10. OTÁZKY

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano	12	11,2 %
Spíše ano	23	21,5 %
Spíše ne	45	42,0 %
Ne	27	25,2 %

V 67,7 % odpovědí se žáci shodly, že nemají prostor podat učitelům zpětnou vazbu ohledně probíhaných hodinách na OHŠ. Žáci by měli rádi možnost vyjádřit se k hodinám a k učitelům.

10. Před koncem hodiny učitel shrne, co jsme se naučili

64,1 % žáků se shoduje v názoru, že učitelé se na konec hodiny nevěnují sumarizaci probrané látky. Pokud by pedagogové využili posledních pár minut hodiny na zopakování základních poznatků, které by si žáci měli z hodiny odnést, mohlo by to pomoci při domácí přípravě.

- **Jaké jsou nejčastější techniky používané při výkladu látky: (Prezentace, práce s učebnicí, pracovní sešity apod.)**

Z výsledků elektronického dotazníků vychází zjištění nejčastěji používaná technika výkladu je formou výkladu. Tuto formu výuky uvedlo 65 % dotazovaných. Dále se odpovědi shodují v hojném využívání práce s učebnicemi, popřípadě s pracovními sešity. Necelých 25 % žáků uvádí, výuka probíhá formou výkladu učitele a oni si z výkladů píšou zápisy dle vlastního uvážení. Prezentace jako formu výuky pak uvádí 10 % žáků.

- **Reagují Vaši vyučující na případné požadavky na změnu rychlosti výuky?**

Cílem výzkumné otázky bylo zjistit, jestli učitelé umožňují žákům reagovat na tempo výuky. Z dotazníků vyplynulo, že ve 54 %, kdy žáci učitelé poprosí o zpomalení výkladu, shledají se s pozitivním výsledkem. Dále výsledky ukazují, že 41 % žáků nikdy nenapadlo, poprosit učitele o zpomalení výkladu. Celých 5 % respondentů pak uvádí, že učitelé nereagují na připomínky k tempu výuky.

- **Máte nějaké další poznámky, které by vedly ke zkvalitnění výuky celkově?**

V této otázce měli žáci možnost vyjádřit své nápady ke zlepšení výuky. Z celkových 107 dotazovaných odpovědělo 45 žáků. Jednalo se o otevřenou otázku. Z odpovědí lze shrnout shodující se názory žáků, že by ocenili možnost dát zpětnou vazbu učitelům. Dále by ocenili interakci mezi učitelem a žáky během výkladu, zapojení více aktivizačních metod a osobnější přístup.

- **Co se Vám líbí nebo je pro Vás ve škole největším přínosem:**

V odpovědích na otevřenou otázku, čeho si na škole cení, se nejvíce žáků shoduje v umožnění propojení teorie s praxí. Dále pak žáci oceňují přístupy některých učitelů. Vyzdvihují schopnost pedagogů propojit výuku do širších souvislostí. Jako výhodu na škole berou žáci také možnost rozšiřovacích kurzů, které škola nabízí nad rámec osnov.

- **Co byste naopak ve výuce změnil/a:**

Poslední otázkou dotazníku, která byla otevřená, se žáků ptala na názor, zda by něco ve výuce změnili. V poslední otázce se odpovědi lehce rozcházejí s otázkou předcházející. Vysoké procento, 61 % respondentů, nezávisle na sobě uvádí, že by změnili přístupy některých učitelů a také by ocenili větší variabilitu používaných metod ve výuce. Dále by si přáli mít možnost podávat evaluaci učitelům. Dále by mnoho studentů, 23 % ocenilo oživení výuky za pomoci aktivit či změny stylu výkladu.

3.2 Vyhodnocení elektronického dotazníku

Celkové výsledky z elektronických dotazníků ukazují, že učitelé na OHŠ nezahrnují dostatečně pedagogickou evaluaci svého výkladu. Žáci by kladně přijali možnost podat pedagogům zpětnou vazbu. Zároveň byly z dotazníků zjištěny nejčastější metody způsobu výuky učitelů. Na výsledcích z kvantitativního výzkumu je postaven kurz DVPP Pedagogická evaluace a je její využití ve výuce., který zahrnuje problematická témata a má za úkol seznámit s možnostmi využití vzdělávacích metod ve výuce a stejně tak má za úkol naučit pedagogy pracovat vhodně s pedagogickou evaluací.

4 Návrh DVPP – Pedagogická evaluace a její využití ve výuce

Kurz je zaměřen na rozvoj sebepoznání, sociálních dovedností, prohloubení komunikativních a kooperativních dovedností. Vzdělávací kurz obsahuje jak teoretickou, tak i praktickou část – sebezkušenostní aktivitu a její reflexi.

Role pedagoga je pozice, která si žádá o neustálé prohlubování profesních kvalit. Pozice, která prochází vývojem a obměnami, na které je potřeba umět odpovídajícím způsobem reagovat. Je potřeba rovněž získávat informace o přístupu a formování dalšího vývoje, který souvisí se samotnou osobností pedagogů. Na kurzu pedagogové získají informace o tom, jak správně provádět pedagogickou evaluaci, které metody mohou využít v dané situaci. Kam se případně obrátit, pokud v budoucnu budou potřebovat pomoc.

Osobnostně-sociální rozvoj, včetně sebepoznání, by měl být v současné době součástí vzdělání každého pedagoga. Kurz umožňuje pedagogům pohled do zákonitostí interpersonálního vnímání, probouzí v pedagogích zdravý pocit vlastní hodnoty. Pokud pedagog neumí objektivně definovat svou hodnotu, negativně tím tak narušuje pedagogický proces, za jehož řízení je zodpovědný. Vzdělávací kurz – Pedagogická evaluace a její využití ve výuce vede účastníky k získání náhledu na sebe i druhé. Na kurzu mají příležitost skrze prožitkové aktivity a prostřednictvím reflexí, naučit se efektivně využívat svých předností a zlepšit tak kvalitu svých hodin.

4.1 Cíl kurzu

Cílem kurzu je přinést pedagogickým pracovníkům Obchodní akademie, Hotelové školy a Střední odborné školy, pohled do problematiky pedagogické evaluace. Kurz je tvořen jako podpora dalšího profesního rozvoje učitelů. Umožňuje komplexní sebehodnocení učitelů. Kurz odkrývá nejen učitelovi silné stránky, ale i oblasti ke zlepšení. Kurz napomáhá pedagogům při zvyšování kvality výuky, včetně systému jejich evaluace a autoevaluace.

Dále vysvětlit a objasnit učitelům možnosti profesního řízení vlastní pedagogické kariéry, kdy po absolvování kurzu budou umět stanovit své profesní cíle a silné stránky v oblasti svých dovedností a celoživotního rozvoje pedagoga. Cílem kurzu je také vysvětlit

a objasnit učitelům možnosti využití pedagogické evaluace ve výuce, kdy po absolvování kurzu budou umět využít evaluační metody.

4.2 Cílová skupina

Kurz je určen pedagogických pracovníků, a to konkrétně: učitelům odborných předmětů, učitelům všeobecných předmětů, učitelům odborného výcviku a učitelům praktického vyučování na kteří mají zájem o prohloubení svých klíčových kompetencí. Kurz je určen primárně pro potřeby Obchodní akademie, Hotelové školy a Střední odborné školy. V případě zájmu dalších středních škol, středních odborných škol či vyšších odborných škol, je kurz modifikovatelný i pro jiné školy.

4.3 Profil absolventa

Absolvent:

- bude umět analyzovat vlastní poznání, uvědomění a zjištění a bude umět formulovat doporučení pro své rozvojové potřeby;
- bude schopen rozpoznat své rozvojové potřeby a vytvořit si plán svého osobního i profesního rozvoje;
- budou vědět, jak využívat svoje silné stránky pro úspěšný pracovní i osobní život;
- bude znát a umět využívat metody evaluace při výuce, které povedou ke zlepšení vzdělávacího procesu;
- bude umět využít metodu mikroteachingu ve výuce;
- bude umět poskytovat zpětnou vazbu, nejen sobě, ale i žákům;
- bude znát své přednosti, čeho si sám na sobě váží a co užitečného může žákům přinést do výuky;
- budou umět vnímat vlastní jedinečnost a upevnit sebevědomí.

4.4 Základní informace o kurzu

4.4.1 Časová dotace

Časová dotace je 16 vyučovacích hodin. Kurz probíhá ve dvou, po sobě jdoucích dnech, vždy po 8 vyučovacích hodinách. Kdy by výuka probíhala v 90minutových blocích s 15minutovými přestávkami a hodinovou pauzou na oběd.

4.4.2 Kapacita

Maximální doporučená kapacita účastníků je 20 na kurz. Avšak optimální počet se pohybuje v rozmezí 10 až 15 účastníků na kurz, a to z důvodu možného individuálního přístupu lektora.

4.4.3 Místo konání

Z důvodů, že se jedná o kurz navržen pro potřeby OHŠ, probíhala by výuka přímo v prostorách Obchodní akademie, Hotelové školy a Střední odborné školy na adrese Zborovská 519, Turnov.

4.4.4 Kritéria úspěšného absolvování kurzu

Pro úspěšné absolvování kurzu je nutno splnit minimálně 80 % docházky z celkového počtu 16 hodin. Zároveň pro úspěšné absolvování kurzu bude muset každý účastník předvést svůj výstup metodou mikroteachingu.

4.4.5 Propagace kurzu

Díky specifickému zaměření kurzu na potřeby OHŠ bude kurz nabízen pedagogickým pracovníkům pomocí školního e-mailu a také bude záviset na doporučení ředitele, kdo se kurzu zúčastní.

4.5 Lektor kurzu

Celý kurz bude probíhat pod vedením zkušeného lektora, který má vystudovaný magisterský titul Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, je také certifikovaným

lektorem vzdělávání dospělých v České republice. Je členem Výkonného výboru Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR.

Od roku 2007 působ jako lektor a konzultant v oboru seberozvoje, speciální pedagogiky, týmové práce, mezilidských vztahů a využívání kreativních metod ve výuce. Kromě lektorování se zabývá analýzou vzdělávacích potřeb na středních školách, středních odborných školách a vyšších odborných školách.

4.6 Program

Kurz je dělen do dvou modulů. V prvním modulu, který má časovou dotaci 8 hodin, se účastníci kurzu seznámí se základními metodami pedagogické evaluace a vyzkouší si různé aktivity, které s budou s teorií souviset. Ve druhém modulu (8 h), který bude probíhat koncem 1. dne a celý následující den, si účastníci vyzkouší výukovou metodu Mikroteachingu.

Začátek Modulu I. bude veden spíše jako seminář, na který volně bude přecházet cvičení. Během první části se účastníci seznámí s teoretickými poznatky z oboru evaluace a následně si je budou moci vyzkoušet. V závěru prvního dne bude na programu tvorba krátkého výstupu na účastníkem zvolené téma. Účastníci si budou tvořit osnovu pro druhý den.

Ve druhém dnu proběhne výuka formou mikroteachingu, kdy každý učitel bude mít vytvořen z předcházejícího dne krátký výstup, který posléze odprezentuje před ostatními. Vystupující bude při přednášení natáčen na videokameru. Posléze proběhne společný rozbor nad proběhlým výkladem. Účastníci tak budou moci shlédnout svůj vlastní výstup a sami ohodnotit svou práci.

4.6.1 Tematický plán

TABULKA 4 - TEMATICKÝ PLÁN

Tematický plán	Učivo	Hodiny	Metoda
Modul I.			
1. Metody a formy výuky	Popis základních metody a formy	2 h	Prezentace

	pedagogické evaluace		
2. Silné stránky	Malování rukou	1 h	Aktivita
3. Náměty na použití vhodných technik při sebereflexi	Souhrn základních technik, které se dají využít k sebereflexi	2 h	Prezentace
4. Můj obraz	Malování sebe samého	1 h	Aktivita
6. Mé budoucí JÁ	Dopis sobě samému	1 h	Aktivita
Modul I.			
7. Mikroteaching	Výstup předem připravené ukázky výuky	8,5 h	Aktivita + teorie

4.7 Metody

Součástí Modulu I. bude seznámení účastníky se základními metodami výuky, a to za pomoci přednášky s podporou prezentace. Lektor vysvětlí základní dělení metod v pedagogické evaluace. Seznámí účastníky s možným zapojením aktivit do výkladu.

4.7.1 Popis aktivit

1) Stanovení silných stránek v oblasti dovedností

Pomůcky: tužky, papíry

Časová dotace: 1 hodina

Popis:

Aktivita probíhá tak, že se utvoří dvojice. Každý ve dvojici má před sebou papír a tužku. První začne účastník, který sedí po pravici (A). Položí ruce na papír a druhý ve dvojici (B) mu začne obě ruce postupně obkreslovat. Totéž pak následuje u druhého účastníka. Když mají oba nakreslené ruce na papírech před sebou, obrázky si spolu vzájemně vymění.

Poté se začne ptát účastník A svého kolegy B na to, co ho baví, jaké jsou jeho koníčky nebo co rád dělá ve volném čase. Účastník B tak vyjmenuje nejméně 5 činností, co rád dělá a účastník A je postupně vepíše do každého prstu, případně

i do dlaně, do obrysu levé ruky, kterou má před sebou. Poté si role opět prohodí a odpovídá účastník A.

Když mají oba účastníci před sebou zaplněnou levou ruku aktivitami svého kolegy, začne se ptát opět účastník A svého kolegy B na jeho silné stránky. Ty potom zapisuje do prstů pravé ruky, nakreslené před ním na papíře. Poté se opět v činnostech prohodí.

Konec aktivity je v okamžiku, kdy si účastníci vrátí zpět své vyplněné obrazy. Účastník A tam má původní nakreslené ruce se svými koníčky i silnými stránkami, ale text v nich byl psán účastníkem B.

Zdůvodnění:

Při této aktivitě se učitelé naučí vyjmenovat své silné stránky. Díky technice, kdy nejprve účastník kurzu vyjmenuje své koníčky a zájmy, se mu snadněji uvědomí i své silné stránky a lépe se mu o nich bude povídat.

2) Můj obraz

Pomůcky: tužky, papíry

Časová dotace: 1 hodina

Popis:

Prvních minut aktivity má účastník na to, aby si rozmyslel, jaké zvíře, květina, kámen a dopravní prostředek jej nejvíce vystihuje. Nikomu zatím neříká, co bude si vybrat a proč si myslí, že ho to vystihuje. Poté si na před sebou papír postupně jednotlivé věci namaluje. Na papíře by tak mělo být namalováno vždy vše: zvíře, květina, kámen a dopravní prostředek.

Až budou mít všichni účastníci nakreslené své obrazy. Lektor ode všech papíry vybere, postupně bude tahat jednotlivé papíry s obrázky a ostatní budou muset hádat, čím je, který papír. Snaží se pomocí obrázků a jejich významů uhádnout, kdo by mohl být jeho autorem. Až zazní všechny tipy tak se lektor zeptá správného autora obrázku, proč si zvolit přesně ty věci, jaké si zvolil, a proč si o sobě myslí, že

jej daná věc nejvíce vystihuje. Když dopoví, proč si co vybral, mohou mu ostatní povědět, zda tomu tak je a zda tak působí i na venek.

Zdůvodnění:

Můj obraz, je aktivita, kdy se rozvíjí fantazie pedagogů. Sami se musí zamyslet sebou samým, nad tím, jak asi působí na ostatní a co je jejich případným výrazným rysem. Aktivita je vhodná do kolektivu kde se navzájem účastníci lépe znají, aby mohli snadněji uhodnout, kdo z jejich kolegů obrázek namaloval.

3) Mikroteaching

Pomůcky: videokamera, pozorovací archy, projektor, projekční plátno

Časová dotace: 8 hodina

Popis:

Aktivita, kdy si každý pedagog v předcházejícím dnu předem připraví krátké pedagogické vystoupení z předmětu, který běžně vyučuje. Výstup by měl obsahovat výklad látky s použitím aktivizačních metod. Ostatní pedagogové simulují prostředí třídy. Tento výstup trvá 10-15 minut. Sestaví krátký výstup, který posléze odprezentuje před ostatními. Vystupující bude při přednášení natáčen na videokameru. Posléze proběhne společný rozbor nad proběhlým výkladem. Účastníci tak budou moci shlédnout svůj vlastní výstup.

Každý účastník kurzu si zvolí téma svého výstupu, dle svého uvážení a pedagogické aprocace. Je na účastníkovi, jaký si zvolí konkrétní obsah, metody a formy práce a didaktické prostředky pro mikrovyučování.

Pořízený videozáznam vystupující spolu s ostatními shlédne především jako podnět pro konstruktivní reflexi a sebereflexi. Po ukončení mikrovýstupu následuje jeho rozbor a hodnocení podle předem zadaných kritérií. Reflexi provádí postupně sám student v roli učitele, ostatní studenti v roli žáků a nakonec učitel – didaktik, vedoucí semináře. Komplexní hodnocení studenti zaznamenávají do předem připravených pozorovacích archů a veškeré poznatky, poznámky, úlohy,

reflexe a závěry zaznamenávají do portfolia, které se stává souborem všech záznamů a zároveň výstupem z kurzu.

Zdůvodnění:

Mikroteaching je moderní metoda výuky. Své uplatnění nachází ve velkém množství předmětů a dává účastníkům možnost shlédnou své vlastní vystupování, a to bez jakéhokoliv zkreslení skutečnosti. Každý se může podívat, jak působí na ostatní při svých výstupech, jaká jsou jeho případná plevelná slova a gesta. Metoda je časově náročnější ale nachází si čím dál větší oblibu jak u pedagogů na školách, tak i u lektorů při vzdělávacích kurzech.

4) Mé budoucí já

Pomůcky: papíry, tužky, obálky

Časová dotace: 30 min – 1 h

Popis:

Aktivita zaměřená na stanovení pedagogových budoucích profesních i životních cílů. Účastník si najde nějaké místo, kde se mu bude dobře psát a začne psát dopis sobě samému. Do dopisu si může napsat cokoliv, čeho by rád dosáhnul v profesním nebo v osobním životě, co by rád změnil nebo vylepšil. Jak by se v budoucnu chtěl posunout v rámci kariéry.

Po napsání dopisu poprosí lektora o obálku a sám dopis do obálky uloží a zadělá. Poté dopis podepíše a předá lektorovi. Který následně předá všechny dopisy řediteli školy, který si je nechá minimálně po dobu 1 roku, lepší déle, u sebe a až nastane vhodná doba, předá dopis účastníkům kurzu. Účastníci si dopis po uplynutí doby přečtou a sami vyhodnotí. Zda se jim podařilo dosáhnout toho, co si přáli nebo zda změnili to, co chtěli změnit.

Zdůvodnění:

Metoda navádí pedagogy ke stanovení svých cílů. Aby si sami určili, jakým směrem chtějí, aby se jejich profesní dráha ubíhala. Co je pro ně v práci a v životě důležité.

Metodu je vhodné zařadit, pokud mají možno lektoři předat dopisy někomu z vedení školy, aby ji uchazeči neměli u sebe.

4.7.2 Harmonogram

TABULKA 5 - ČASOVÝ HARMONOGRAM KURZU

1. den – modul I.		
8:00 – 8:15	Úvod	Seznámení se účastníků s průběhem a programem kurzu
8:15– 9:45	Přednáška	Seznámení s možnými metodami a formami výuky – vhodně doplněno aktivitami
9:45 – 10:00	Přestávka	
10:00 – 10:0	Praktická část	Silné stránky
10:30 – 10:45	Přestávka	
10:45 – 12:15	Přednáška	Náměty na sebereflexi
12:15 – 13:15	Obědová pauza	
13:15 – 14:45	Praktická část	Můj obraz
14:45 – 15:00	Přestávka	
15:00 - 15:45	Závěr 1. dne	Příprava výstupů
2. den – Modul II.		
8:00 – 9:30	Prezentace 1. část	Výstupy jednotlivých účastníků – Mikroteaching
9:30 – 9:45	Přestávka	
9:45 – 11:15	Prezentace 2. část	Výstupy jednotlivých účastníků – Mikroteaching
11:15 – 12:15	Obědová pauza	
12:15 – 13:45	Evaluace výstupů 1. část	Společné zhlédnutí výstupů, evaluace a autoevaluace účastníků
13:45 – 14:00	Přestávka	
14:00 – 15:00	Evaluace výstupů 2. část	Společné zhlédnutí výstupů, evaluace a autoevaluace účastníků
15:00 - 15:45	Závěr kurzu	Mé budoucí já + Závěrečné hodnocení, evaluace, diskuze, dotazy

4.8 Závěr kurzu

V závěru kurzu bude vymezen čas na diskuzi účastníků s lektorem. Účastníci se budou moci zeptat na nejrůznější otázky ohledně probíraného tématu. Součástí bude také evaluační dotazník. Po úspěšném absolvování kurzu pedagogové obdrží certifikát

o absolvování vzdělávacího programu DVPP v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

4.8.1 Evaluace

Evaluace kurzu proběhne na závěru druhého dne, a to za pomoci papírové formy dotazníku (Příloha 2). Dotazník bude cílen na spokojenost absolventů s organizací kurz, lektorem, technickým zajištěním, obsahem kurzu, časovým harmonogramem. Dotazník absolventi vyplní před udělením certifikátu, aby se tak docílilo získat dotazníky ode všech účastníků. Informace získané z dotazníku budou sloužit jako podklad pro zlepšení kurzu do budoucna.

Závěr

Cílem této práce bylo zanalyzovat současný stav pedagogické evaluace na Obchodní akademie, Hotelové školy a Střední odborné školy v Turnově a zjistit názory studentů na možnost se vhodně vyjádřit k výuce pedagogů.

Bakalářská práce vycházela z teoretických poznatků, které se týkaly základních pojmů týkající se evaluaci, jejího rozdělení a možností využívání evaluace ve vzdělávacím procesu. Dále se práce věnovala pedagogické evaluaci, autoevaluace a její metodice a sebereflexi.

Ve druhé polovině se práce věnovala vyhodnocení elektronického dotazníku, který byl vyplněn žáky napříč obory i ročníky na OHŠ. Výsledky z kvantitativního výzkumu byly následně zhodnoceny. Z analýzy výsledků poté došlo k potvrzení stanovené hypotézy, že využití pedagogické evaluace ve vzdělávacím procesu je relativně nízká, nikoliv však nulová.

Žáci středních škol mají částečnou možnost vyjádření se k výuce. Nejvíce příležitostí mají žáci vyjádřit se k tempu, kterým je látka probírána. Pokud si žáci nestíhají zapisovat poznámky během výuky a požádají pedagoga, aby zpomalil, je jim vyhověno. Z výsledku průzkumu naopak nejhůře dopadly metody a didaktické prostředky výuky, kdy z šetření plyne, že při výuce pedagogové v největší míře využívají metodu výkladu, často za podpory prezentace. Další z oblíbených technik je práce s učebnicí a pracovními listy, naopak minimální procento výkladu je doprovázeno vhodnými aktivitami. Relativně vyšší počet žáků uvádí, že pedagogové propojují teoretické poznatky s praktickými příklady, k čemuž se přiklání, že na střední škole se zaměřením více než žádoucí.

V poslední části práce byl navrhnout vzdělávací kurz (DVPP), který vycházel z poznatků získaných v dotazníkovém šetření a který reagoval na potřeby žáků dané školy. Kurz byl sestaven pro pedagogické pracovníky a management školy OHŠ v Turnově. Kurz má za úkol přiblížit pedagogům možnosti využití pedagogické evaluace jako nástroje zvyšování kvality středoškolského vzdělávání.

Použitá literatura

- ARMSTRONG, Michael a Stephen TAYLOR, 2015. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postup: 13. vydání*. Přeložil Martin ŠIKÝŘ. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5258-7.
- BENNETT, Judith, 2003. *Evaluation methods in research*. New York: Continuum. ISBN 0826464785.
- BĚLECKÝ, Zdeněk, 2006. Autoevaluace školy. *Metodický portál RVP*. Praha. [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/2663/INOVATIVNI-PRISTUPY-V-ROZVIJENI-DIDAKTICKYCH-KOMPETENCI-U-STUDENTU-UCITELSTVI.html/>
- BRÁZDOVÁ, Zuzana, 2008. *Hodnocení ve vzdělávání dospělých: kvalifikační (certifikovaný) kurz pro lektory ve vzdělávání dospělých*. Olomouc: UPOL. ISBN 978-80-244-1917-6.
- ĎATKOVÁ, Jana, 2009. *Autoevaluace učitele a její metody*. Brno, 72 s. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/zzw3v/Diplomova_prace.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Radek Pospíšil.
- DVOŘÁKOVÁ, Miroslava, 2011. *Evaluace jako nástroj zjišťování kvality v dalším vzdělávání*. Národní ústav pro vzdělávání. Praha [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/evaluace-jako-nastroj-zjistovani-kvality-v-dalsim-vzdelavani>
- HELUS, Zdeněk, 1990. *Pedagogicko-psychologické zdroje účinného vyučování*. 2. vyd. Praha: Ústřední ústav pro vzdělávání pedagogických pracovníků.
- HUDCOVÁ, Magdalena, 2016. Sebehodnocení učitele – sebereflexe na konci roku. *Za Katedrou*. 4. 12. 2017 [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <http://zakatedrou.cz/?p=4945>
- HUPKOVÁ, Marianna a Erich PETLÁK, 2004. *Sebareflexia a kompetencie v práci učiteľa*. Bratislava: Iris. ISBN 8089018777
- JARVIS, Peter, John HOLFORD a Colin GRIFFIN, 2003. *The theory & practice of learning*. 2nd ed. Sterling, VA: Kogan Page. ISBN 0749438592.

- JEŽKOVÁ, Marcela, 2009. *Metody a způsoby hodnocení žáků základní školy*. Brno. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <http://www.vyzkum-mladez.cz/zprava/1411384333.pdf>. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PaedDr. Jan Štáva, CSc.
- KIRKPATRICK, James D. a Wendy Kayser KIRKPATRICK, 2016. *Kirkpatrick's four levels of training evaluation*. Alexandria, VA: ATD Press. ISBN 9781607280088.
- KLOOSTERMAN, Paul, Kerstin GIEBEL a Özgehan ŞENYUVA, 2014. *T-Kit – Pedagogická evaluace v práci s mládeží: "ochutnat polévku"*. Praha: Dům zahraniční spolupráce, 120 s. [cit. 2019-03-02]. T-Kit. ISBN 978-80-87335-84-0. Dostupné z: <https://www.naerasmusplus.cz/file/4019/t-kit10-pedagogicka-evaluace-v-praci-s-mladezi.pdf>
- KOORDINÁTOR AUTOEVALUACE, 2012. Praha: Národní institut pro další vzdělávání [cit. 2019-03-03]. ISBN 978-80-86956-67-1. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/AE/publikace/Koordinator_autoevaluace.pdf
- NEZVALOVÁ, Danuše, 2006. Pedagogická evaluace. *Metodický portál RVP*. Praha. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/963/pedagogicka-evaluace.html/>
- NEZVALOVÁ, Danuše, 2000. *Reflexe v pregraduální přípravě učitele*. 1. Olomouc: Univerzita Palackého. ISBN 8024402084.
- OBST, Otto, 2006. *Didaktika sekundárního vzdělávání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. ISBN 80-244-1360-4.
- PANÝRKOVÁ, Simona, 2007. *Metody autoevaluace a jejich efektivita*. Praha, 68 s. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce PaedDr. Milan Báča.
- PRŮCHA, Jan, 1996. *Pedagogická evaluace: hodnocení vzdělávacích programů, procesů a výsledků*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-1333-8.

- PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ, 2013. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0403-9.
- SPILKOVÁ, Vladimíra a Anna TOMKOVÁ, 2010. *Kvalita učitele a profesní standard*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7290-496-9.
- STRAKOVÁ, Jana, 2010. Vzdělávací politika a mezinárodní výzkumy výsledků vzdělávání v ČR. *Orbis Scholae*. Orbis Scholae, **3**(3), s. 103-118. ISSN 1802-4637
- ŠVEC, Vlastimil (ed), 2000. Monitorování a rozvoj pedagogických dovedností. Brno: Paido. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-87-7.
- TENKL, Miroslav, 2013. Kirkpatrickův čtyř-úrovňový model: teorie, praktické využití a možná úskalí. *Evaluační teorie a praxe*. 18. 3. 2016, **2** [cit. 2019-03-19]. ISSN 2336-114X. Dostupné z: <https://www.evaltep.cz/inpage/kirkpatrick/>
- TOMKOVÁ, Anna a et al., 2012. *Rámec profesních kvalit učitele: Hodnoticí a sebehodnoticí arch*. NUOV. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z: http://www.nuov.cz/uploads/AE/evaluacni_nastroje/08_Ramec_profesnich_kvalit_ucitel_e.pdf
- TRUNDA, Jiří, 2009. *Evaluační učitele*. Praha, 90 s. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Ing. Helena Černíková.
- ZORMANOVÁ, Lucie, 2014. *Obecná didaktika: pro studium a praxi*. Praha: Grada. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4590-9.

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Výsledky 3. otázky	26
Tabulka 2 - Výsledky 6. otázky	27
Tabulka 3 - Výsledky 10. otázky	27
Tabulka 4 - Tematický plán	33
Tabulka 5 - Časový harmonogram kurzu	38

Přílohy

Příloha 1 – Kvantitativní dotazník

Evaluace pedagogů ve vzdělávání

Dobrý den,

jmenuji se Štěpánka Zakouřilová a jsem studentkou 3. ročníku oboru Poradenství v odborném vzdělávání na Institutu vzdělávání a poradenství ČZU. Dotazník je součástí mé bakalářské práce, která nese název Pedagogická evaluace jako nástroj zvyšování kvality středoškolského vzdělávání.

Zodpovězení dotazníku by Vám nemělo zabrat více než 15 minut Vašeho času.

Odpovědi v dotazníku i všechny uvedené informace jsou zcela anonymní a budou využity výhradně ke zpracování bakalářské práce.

Předem děkuji za Vaši ochotu a čas.

Štěpánka Zakouřilová

*Povinné pole

Základní informace

1. Kolik je Vám let: *

Označte jen jednu elipsu.

- 15-17
 18-20
 21 a více

2. Vyberte Vaše pohlaví: *

Označte jen jednu elipsu.

- Muž
 Žena

3. Ve kterém jste ročníku: *

Označte jen jednu elipsu.

1. ročník
 2. ročník
 3. ročník
 4. ročník

4. Jaký obor studujete: *

Označte jen jednu elipsu.

- Obchodní akademie
 Hotelnictví
 Cestovní ruch
 Jiný obor

5. Slyšel/a jsi někdy o termínu Evaluace ve vzdělávání *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano vím, co termín znamená. *Přeskočte na otázku 6.*
- Ano již jsem spojení slyšel/a, ale nedokážu přesně říci, co to znamená.
- Nikdy jsem o tomto termínu neslyšel/a.

Evaluace učitelů

Evaluace učitelů je systematické šetření a pozorování, které má za úkol sběr dat, ze kterých následně vychází návrh zlepšení dané problematiky.

V následujícím oddílu jsou pokládány otázky týkající se výuky učitelů na Vaší škole. Na dotazník prosím odpovídejte tak, abyste odpovědi zobecnili na celý pedagogický sbor.

6. Jak probíhají vyučovací hodiny? *

Vyberte vždy jen jednu odpověď.

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Učitelé vykládají látku tak, že udrží můj zájem:	☐	☐	☐	☐
Učitelé motivují všechny žáky, aby se aktivně zapojovali - ne pouze ty, kteří se přihlásí:	☐	☐	☐	☐
Učitelé uvádějí příklady z praxe:	☐	☐	☐	☐
Učitelé se dostatečně věnují opakování:	☐	☐	☐	☐
Když se učitel na něco zeptá, dá třídě pár vteřin na rozmyšlení odpovědi	☐	☐	☐	☐
Během výuky se učíme různými způsoby (výklad učitele, diskuze ve třídě, práce ve skupinách,...)	☐	☐	☐	☐
Výuka je systematická: (kontrola domácích úkolů, návaznost hodin)	☐	☐	☐	☐
Hodiny obsahují dostatek konverzace mezi studenty a učitelem:	☐	☐	☐	☐
Hodiny jsou vhodně doplněny aktivitou:	☐	☐	☐	☐
Máte možnost dát zpětnou vazbu učiteli:	☐	☐	☐	☐
Před koncem hodiny učitel shrne, co jsme se naučili	☐	☐	☐	☐

7. Jaké jsou nejčastější techniky používané při výkladu látky: (Prezentace, práce s učebnicí, pracovní sešity, apod.) *

8. Reagují Vaši vyučující na případné požadavky na změnu rychlosti výuky? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano, pokud poprosíme učitele o zpomalení výkladu, zpomalí.
- Dosud mě nenapadlo poprosit učitele o zpomalení výuky.
- Nikdy jsme neměli šanci učitele poprosit o zpomalení.
- Ne, učitel nereaguje na naše připomínky.

9. Máte nějaké další poznámky, které by vedly ke zkvalitnění výuky celkově?

10. Co se Vám líbí nebo je pro Vás ve škole největším přínosem: *

11. Co byste naopak ve výuce změnil/a: *

Příloha 2 – Evaluační dotazník

Evaluační dotazník kurzu

Pedagogická evaluace a její využití ve výuce

Vpravo od každé níže uvedené otázky zakroužkujte jedno z čísel, které nejlépe odpovídá vašemu názoru na důležitost daného problému, známky použijte jako ve škole.
Dozvěděl jste

Otázka	Stupnice důležitosti				
	Vyhovující	Spíše vyhovující	Žádný názor	Spíše nevhovující	Vůbec ne
Organizace kurzu					
Jak hodnotíte organizace kurzu?	1	2	3	4	5
Jak hodnotíte komunikaci s organizátorem	1	2	3	4	5
Jak hodnotíte technickou vybavenost třídy?	1	2	3	4	5
Jak vám vyhovovala vám kapacita účastníků na kurzu?	1	2	3	4	5
Prostor pro vaše nápady a názory k organizaci kurzu:					
Průběh kurzu					
Jak hodnotíte ČASOVÝ HARMONOGRAM (přestávky, délku jednotlivých bloků atd.) dnešního vzdělávacího semináře?	1	2	3	4	5
Jak hodnotíte KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI PŘEDNÁŠEJÍCÍHO dnešního vzdělávacího semináře? (tempo, srozumitelnost atd.)	1	2	3	4	5
Jak hodnotíte ODBORNOU PŘIPRAVENOST PŘEDNÁŠEJÍCÍHO dnešního vzdělávacího semináře?	1	2	3	4	5

Jak hodnotíte SCHOPNOSTI PŘEDNÁŠEJÍCÍHO REAGOVAT NA OTÁZKY ÚČASTNÍKŮ dnešního vzdělávacího semináře?	1	2	3	4	5
Prostor pro vaše nápady a názory k lektorovy kurzu:					
Celkový dojem z kurzu					
Jakou celkovou známkou byste ohodnotil/a dnešní seminář?	1	2	3	4	5
Splnil odborně seminář Vaše očekávání (školní známkování)?	1	2	3	4	5
Využijete získané poznatky, informace a techniky ve vašem zaměstnání?	1	2	3	4	5
Dozvěděl/a jste se na kurzu nové poznatky	1	2	3	4	5
Co se vám na kurzu nejvíce líbilo:					
Co vám na kurzu chybělo:					
Prostor pro vaše nápady a názory k celému kurz:					